

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši štev. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Janko Florjančič. — Rokopisi naj se ne pošiljajo preporno.

**Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :**

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petletno vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kranjski deželni zbor.

Liberalci potolčeni v kranjskem deželnem zboru.

Neusmiljeno šeskaajo poslanci S. L. S. liberalce v deželnem zboru kranjskem. Liberalci brcajo in tulijo kakor besni. Kaj takega niso pričakovali. Za vsako laž, ki jo izgovore, jih prime kdo za goltanec. Nad vse fino jih pa zdeluje dr. Lampe z bistroumnostjo in nedosegljivim sarkazmom. „Trommler ohne Trommelstock, Kürassier im Weiberrock!“ te besede bodo zvenele dr. Tavčarju po ušesih do groba. Dr. Lampeta liberalci najbolj sovražijo, ker mu v talentu niti oddaleč niso kos. Kako zna dr. Lampe liberalcem uro navijati, naj pokaže nastopni njegov govor.

Govor dr. Lampeta.

Najprej se govornik obrača do dr. Tavčarja. Dr. Tavčar je obžaloval, da je časopisje zašlo na napačna pota. Obžaloval je pisavo časopisja, ki služi njegovi stranki. Izgovarjal se je, da on zato ni odgovoren in je skušal vso krivdo odvaliti od sebe. Pripovedoval je, da je s svojim predlogom, naj se denarni zavodi ne napadajo, v upravnem svetu „Narodne tiskarne“ propadel. (Klici: Zapuščen general!) Stvar je torej jako tragična. Potem pa je dr. Tavčar prišel in nam pravil, kako je svojčas nabiral podpise, da bi se osebni napadi izločili iz političnega boja, češ, da je bil on na to pripravljen. Kako naj mi zaupamo, da bo na njegov podpis nasprotno časopisje to izpolnjevalo, ko pa nam je malo poprej sam priznal, da nima nobene moči in nobenega vpliva na to časopisje! (Živahno pritrdjevanje pri večini.) To je tista žalostna prikazen, da vi nimate avtoritete, da bi ukrotili naravnost anarhistične elemente v vaši stranki. (Ponovno pritrdjevanje.) Pa tudi, če bi se dr. Tavčar popolnoma potisnil iz „Narodne tiskarne“, je on sam kriv na teh pojavih, kajti on sam je prikladal duhove, ki so mu zdaj zrasli čez glavo. (Veliko pritrdjevanje.) Omenjalo se je tako od dr. Tavčarjeve strani, kakor od strani grofa Barbot, časopisje S. L. S. Časopisje, ki ga čita naše ljudstvo, o katerem je dr. Krek govoril, poudarjajoč njega veliki vzgojevalni vpliv, je dobro, slabo je tisto časopisje, ki se rodi iz liberalnega polizobraženstva. Sloj, živeč v tem vzduhu, je tisti, ki kviri naše javno življenje. (Pritrdjevanje.) Kar se tiče Nemcev, berite „Štajerca“ (Živahno pritrdjevanje.), ki ga plačujejo Nemci, da v slovenskem jeziku blati in kviri naš narod. (Burno pritrdjevanje.) To je najgrši list na avstrijskem jugu! (Splošni klici: Res je!) In ravno slovensko liberalno časopisje s svojimi grdimi noticami daje Nemcem najbolj povod, da blatijo naš narod! (Velikansko pritrdjevanje.) Dr. Tavčar je v našo literaturo uvedel tistega duha, ki je pokvaril naše ozračje. (Ugovori na narodno-napredni strani. — Klici od večine: „4000“! — „Izgubljeni Bog!“) Dr. Tavčar igra dvojno vlogo. On bi se rad lepega dela! — nasproti nam, navzgor in navzdol. (Pritrdjevanje pri večini. — Klici dr. Trillerja.) On je vzgojil to mladino, ki ga zdaj tepe, in to bo tudi vašo stranko ruiniralo. Danes je dr. Tavčar tu nastopil kot pobožen in miroljuben človek, ki trpi veliko krivico. Gospodje, da je dr. Tavčar danes tako govoril, ni vaša zasluga, to je naša zasluga. (Odobranje.) Nas je tudi veliko truda stalo, da smo vas tako daleč spravili. (Veselo pritrdjevanje.) Dr. Tavčar je danes tu na nelojalni način podiral to, za kar je bil preje sam nastopil, da bi zavlada zdrave raz-

mere na našem denarnem trgu, on je skušal zopet na zvit način vznemirjati javnost glede naših denarnih zavodov. (Tako je! Res je!) Deželni glavar je izjavil, deželni predsednik je izjavil, da dežela garantira za vloge „Ljudske posojilnice“. Zdaj pa hoče vpliv teh izjav na javnost oslabil in zbuditi nezaupanje. Če smo prevzeli garancijo za ta zavod, je bilo to v največjo korist vsemu denarnemu trgu na Slovenskem. (Res je! Tako je!) Garancija dežele za „Ljudsko posojilnico“ je utrdila zaupanje ljudstva v slovensko zadružništvo sploh in s tem je obenem dana obramba proti polomu pri vaših zavodih. Mi se sami nič ne bojimo, mi smo bolj močni kakor vi. Svoj sklep smo storili v javnem interesu. Kar se našega časopisja tiče, se ni bati, da bi denarne zavode napadalo. (Ugovori pri narodno-napredni stranki. — „Slovenec“! — Klici od večine: Vi ste začeli!) To je bil akt samoobrambe. Hujskanje je prišlo od vaše strani. Če je dr. Tavčar danes z namenom, da omaje zaupanje ljudstva v naše denarne zavode, zopet prišel s tem, da je vzbujal dvome o veljavnosti deželne garancije, je s tem pokazal le svojo naravo. (Triller razburjeno vzklika.) To vpitje mi dokazuje, da sem v črno zadel. (Veliko pritrdjevanje.)

Dr. Tavčar je govoril tudi o nekem kompromisu med strankami. (Dr. Triller: O tem bomo še govorili! — Dr. Lampé: Jaz bom precej govoril. — Veselost.) Deželni glavar je prebral, kaj sta dr. Tavčar in dr. Triller pod pritiskom resnice izjavila. (Dr. Triller: Kot poštenjaka!) Če sta kot poštenjaka to izjavila, pa je dr. Tavčar danes prišel in vse spet nazaj jemal. (Veliko pritrdjevanje.) Trdi, da smo mi dogovor, ki ne obstoja, prelomili. Glede Kamnika, v katerem so od leta 1877. volili tudi okoličani v mestni kuriji, ste vi bili, ki ste zahtevali izpremembo in ste šli do najvišjega sodišča, da ste jo dosegli. Narodno-napredna stranka je postavila prva izpremembo. (Veliko pritrdjevanje.) Zadeva je pa še bolj interesantna. Dr. Tavčar je dopoldne postavil neki Hribarjev slučaj zraven dr. Krekovega. Ko je bil Hribar v državni zbor izvoljen, je menda neki delavski list, kakor se je on izrazil, Hribarja do nagega slekel. To je bil posamezen slučaj, med tem ko vaše časopisje mesece in mesece vpri-zarja sistematično gonjo proti osebni časti. (Res je! Dr. Novak: Napadi na naše dame!) To ste včeraj slišali. Tisti človek, ki je tisto notico za „Slovenca“ spisal, ki pa ni bila tako huda, tisti človek, zaradi katerega sem bil jaz obsojen, je zdaj pri vas in piše za vaš list! Konstantiram pa, da dr. Tavčar danes ni trdil, da se je Hribar napadel neosnovano, rekel je le, da je bil do nagega slečen, je torej nekako priznal, da je bilo nekaj na tem. Torej, ker je že Hribar v debati, leta 1906., ko so se za časa obstrukcije vršila pri deželnem predsedniku baronu Schwarzu pogajanja med strankami za volilno preosnovo — Hribar je bil takrat načelnik vašega kluba — sta se dr. Šušteršič in Hribar dogovorila, da bosta vsak v svojem klubu na to delala, da se sklene kompromis glede volilne reforme. Ob 8. je Hribar prišel, pokazal je dr. Šušteršiču neko plavo polo, češ, to je sklep našega kluba, ki je kompromis odklonil. Posledica tega je bila, da je bil deželni zbor razbit. Leta 1908., ko so se pri Schwarzu zopet vršila pogajanja v tej zadevi in je dr. Tavčar zastopal vašo stranko — navzoča sta bila poleg tega dr. Triller in grof Barbo — se je dr. Šušteršič skliceval na to, da je bil svojčas med njim in Hribarjem kompromis glede vol. reforme

že dogovorjen in je bila stvar v narodno-naprednem klubu v razpravi, ki je kompromis odklonil. Takrat je dr. Tavčar začuden izjavil, da on o tem ničesar ne ve in da Hribar o tej stvari klubu nikoli ničesar ni poročal! (Velika senzacija po vsej zbornici.) Grof Barbo je nato pozneje dejal: „Ali je Hribar potem še mogoč pri narodno-napredni stranki?“ Dr. Šušteršič mu je odgovoril: „V tej stranki je vsak mogoč!“ (Veselo odobranje.)

Vsa jeza liberalne stranke gre proti občinskemu in deželnemu volilnemu redu, ker po tej ustavno sklenjeni, dejansko popolnoma utemeljeni izpremembi misli, da utegne kaj izgubiti. (Dr. Triller: Bil! smo od vas varani.) To pa kaj čudno izgleda, da so se dali dobri juristi liberalne stranke varati od nas navadnih kmetov. (Veselost.) Nobene prevare ni bilo od naše strani, mi smo pošteno in odkrito postopali, meni se le zdi, da veleučeni juristi liberalne stranke postavbe razumeli niso. (Veselost.)

Dr. Tavčar se je tudi pritoževal, da delamo njegovi stranki krivico, ko se ji očita po ljudskih shodih, da je brezverska. Čudno je, načelnik narodno-napredne stranke pride s tako izjavo. Jaz sem si dal izstriči iz liberalnega časopisja zadnjih let izjave, ki pomenjajo največje brezverstvo in bogokletstvo, in teh izjav je precejšen zvezek. (Pritrdjevanje.) Tako na primer piše „Narod“, da je narodno-napredna stranka doslej pobijala klerikalizem zato, ker duhovščina zlorablja svoj vpliv v politične namene. Mlajša generacija, tako piše „Narod“, pa s tem ni več zadovoljna. Ona stoji na stališču: Nič kompromisov! „Narod“ tu povzdiguje „Svobodno Misel“, češ, shod „Svobodne Misli“ kaže tista načela, ki bodo enkrat katolicizem podrla, naša naloga je — piše — pobijati dogmatično verstvo! (Čujte! Čujte!) Vaša stranka krije s svojim plaščem vse te tendence „Svobodne Misli“, kar „Svobodna Misel“ piše, to je plačano z denarjem izven mej, odkoder se importirajo k nam taka bogokletstva, ki prese-gajo vse meje! (Živahno pritrdjevanje pri večini. — Klici od manjšine: Za to nismo mi odgovorni.) Vi niste sploh za nič odgovorni. (Ironična veselost.) Vaše izjave tu so v popolnem protislovju z vsem, kar pišete. Vaši ljudje so agitatorji za brezverstvo. In to bo prišlo kot kazen na vašo glavo, ne toliko od naše strani, kakor od strani vaše mladine! (Pritrdjevanje pri večini. — Dr. Zajec: Ta vas preganja!)

Tovariš Gangl se je pritoževal, da deželni odbor krši avtonomijo idrijske občine, ko ugodi rekurzom proti njenim sklepom. Gangl nima pravega pojma o avtonomiji. Ona obstoja tudi v tem, da se lahko vsak davkoplačevalec proti skle-pom občine pritoži, da avtonomna deželna uprava razsodi, je li občina pravilno postopala. Kar se tiče očitka, da je Idrija prikrajšana, ker se mestu ni dal mandat v cest. odboru, je treba vpoštevati, da po Idriji teče državna cesta, da nima nobene deželne ceste.

Glede Ljubljane moram zavriniti ugovor, da deželni zastop Ljubljano zanemarja. Na primer sklenili smo zgraditi Vajenški dom, ki bo velikega pomena za Ljubljano, pa ste ravno člani narodno-napredne stranke stvar hoteli zavleči; velika dela, ki se izvršujejo na Barju, so za Ljubljano največje koristi in ko je občinska uprava bila v zadregi za denar za kanale, je župan prišel k deželni banki, ki je mesto iz zadrege rešila. Pač pa jaz lahko očitam vam, kako liberalna večina v ljubljanskem občinskem svetu

postopa z zastopniki S. L. S. Kako postopa župan, ki je slovesno izjavil, da bo nepristransko stal nad strankami! Tako daleč je v Ljubljani, da niti dva zeljarja ne moreta dobiti nazaj svoje pravice! (Veliko pritrdjevanje.)

Pred kratkim se je vršila v Ljubljani velika manifestacija, kakor jo zmore v svoji moči le katoličanstvo, ki je prinesla v Ljubljano velike mase, manifestacija katoliškega Slovanstva, prireditelj, ki je obenem privabila tujcev v mesto, ki je dobiček prinesla ljubljanskemu obrtništvu, pa župan ni imel toliko zdrave pameti, da bi vedel, kaj mu je storiti. (Veliko pritrdjevanje.) Niti sprejel ni te velike mase, kakor drugod dela to vsaka pametna mestna uprava. Zato se mi od Vas ne bomo učili ne dostojnosti, ne svoje dolžnosti, ne kako naj se Ljubljani pomaga.

Očita se nam pristranost glede gasilnih društev. Deželni odbor ne dobiva denarja iz fonda za to, da podpira društva kot taka, ampak gasilstvo. Imamo pa nekatera društva, ki se ne pečajo z gasilstvom, ampak s pivstvom. (Veselosť.) Mi smo odgovorni za vsak vinar, ki ga izdamo, zato moramo vedeti, da je v pravi namen obrnjen. (Turk: Saj je vseeno, če nam kaj daste ali nič! — Velikanska veselost! — Klici! Zakaj pa potem pijete?)

Gangl se je pritoževal, da proti učiteljsstvu postopamo krivično. (Ker zavlada nemir, glavar zvoní. — Reisner: Saj se čisto dobro zastopimo. Saj je bilo že dolgčas. — Veselosť. — Ročaj zvonca se odloži. — Poslanec Turk zbija šale. — Dr. Pegan (k Turku): Tega ste vi krivi! — Smeh. — Poslanec Kobi dela medklice. — Glavar: Poslanec Kobi nima besede! — Velika veselost.) Gre se za neko službo v Šiški. Oddala so se tri mesta, eno v Šiški in na Viču. Nastavila sta se dva liberalca in en član „Slovenske zveze“. Propadel je pa Kovač, toda takrat je bil že zaprosil za službo na mornariški akademiji v Šibeniku. (No torej!) Ljudskošolski zakon določa za glavni namen, kateremu ima šola in učitelj služiti — verskonravno vzgojo! (Tako je!) Za ljudskošolsko službo je nesposoben, kdor nima kvalifikacije, da bi to svojo najvišjo dolžnost dobro vršil. (Veliko odobravanje.) To je stališče moje vesti! Ljudstvo nas je zato v zbornico poslalo, da to stališče zastopamo. Mi smo vsak slučaj natančno v deželnem odboru pretehtali in nismo vedoma nobenemu krivice storili.

Dr. Tavčar se je zavzel za splošno in enako volilno pravico za deželni zbor. Še izmed njegovih somišljenikov mu ni nobeden verjel. Edini, ki mu je nekoliko verjel, je bil Gangl. (Veselosť.) V državnem zboru je dr. Tavčar splošno in enako volilno pravico obstruiral. Zdaj razlaga, da se je izpreobrnil. Prepričan pa sem, da, če bi bila uvedba splošne in enake volilne pravice v tej zbornici mogoča, bi bil dr. Tavčar takoj zopet svojega prvega prepričanja. (Veselo pritrdjevanje.) Gangl meni, naj bi se za poizkušnjo izvedel tak volilni red. Stvar je pač prerisna, da bi se z njo eksperimenti delali. Prišel bo čas, splošnemu napredku se vlada, ki se danes proti taki reformi z vsemi kriplji brani, ne bo mogla ustavljati. Glasovali bomo proti predlogu narodno-napredne stranke, ki ni resen.

Sprožilo se je danes tu tudi narodno vprašanje. Vsak ve, da smo mi Slovenska Ljudska Stranka! (Buren aplavz.) In to, kar je v tem imenu izraženo, z vso silo izvršujemo. Ne enega konkretnega slučaja ne more nobeden navesti, da bi mi v tem pogledu ne bili svoje dolžnosti izvršili! (Viharno pritrdjevanje.) Ribnikar razlaga številke, zakaj je toliko nemških uradnikov pri vladi in naučni upravi. On zamenjava kompetenco deželnega zbora in državnega zbora; tja naj pošlje svojo statistiko (Jarc: ki smo jo mi zbrali!) in naj jo dá dr. Ravniharju, ta je v klubu s češkimi ministri, in naj ti to reč izpeljejo! (Veliko odobravanje.) V našem klubu ni nobenega ministra. Pravite (Ribnikar): Vaša stranka je vse-mogočna, vse izpelje, kar hoče, v isti seji pa je dr. Novak klical deželno vlado zoper deželni odbor, kakor da je vlada naš nadzorovalni organ! Enkrat smo nad vlado, potem pa pod njo! (Veselosť.) Omenjate sodno službo. Ali imamo tam oblast mi? Ravno vi imate pri sodstvu več vpliva, mi menj. S. L. S. je nastopila proti Hohenburgerju, pa je prišla liberalna stranka, nam v hrbet padla in Hohenburgerja branila! (Veliko pritrdjevanje.) Advokatsko zbornico imate vi v rokah,

apeliramo na vas, izvojujte si pravice v svoji kompetenci. Kdo je pa tisti, ki vsako skupno slovensko akcijo oslabljuje in onemogočuje? Vaša stranka! (Res je!)

Vi se pritožujete, da se pri deželni vladi ne more v slovenskem jeziku občevati. Jaz z vsakim dvornim svetnikom lahko slovensko občujem. Liberalna stranka pa je sprejela osebo, ki ni slovenskega rodu, ki je slovenskega jezika nezmožna (Velika veselost), to je — Kamila Theimer. (Bučna veselost.) Ona vam pošilja same nemške dopise (Buren smeh), vi jih pa morate prestavljati, uradujete pa z njo nemško. (Velikanska krohotna veselost.) S. L. S. je slovensko narodnost vedno visoko držala. Mi uradujemo slovensko in povsod, koder imamo moč, priporočamo do zmage slovenskemu uradovanju. Naj vsak v svoji kompetenci isto stori! Kdo je omogočil slovenski jezik na srednjih šolah? Mi! Mi, ki smo, čeprav ne dolžni, založili slovenske učne knjige in, koliko je knezoškof žrtvoval za svojo slovensko gimnazijo, je občeznano. (Pritrdjevanje.)

Ko govornik govori o problemu učnega jezika, svareč pred pretiranim šovinizmom, nadaljuje:

Tudi grof Barbo se je dotaknil vprašanja slovenskega časopisja. Očital je velikemu delu slovenske javnosti nelojalno obnašanje za časa balkanske krize. Morebiti se je semtertja v slovenskem časopisju izrazil brez slabega namena ta ali oni nekoliko napačno, toda vprašam, kateri list v Avstriji ni tisti čas naredil nobene napake? (Splošno pritrdjevanje na slovenskih klopeh.) Kako so izpreminjali svoje nazore nemški listi! (Splošno: Res je! — „Tagespost“! — „Neue Freie Presse“! — „Zeit“ itd.) Mi moramo pribiti: Slovenski narod je v monarhiji najzvestejši narod, on ni nikdar dal povoda sumiti nad njegovo zvestobo. (Veliko, viharno, navdušeno pritrdjevanje na vseh slovenskih klopeh.) Ko je pa zvest svojemu cesarju, si ne da vzeti nobene svobode v svobodnih stvarih izreči prosto besedo (Tako je!) in z vsemi silami ustvariti pogoje, po katerih more priti do močnejšega in krepkejšega napredka. (Veliko odobravanje in ploskanje.)

Pri proračunski debati je dr. Krek govoril o velikem napredku v izobrazbi našega ljudstva, ker dežela skrbi za šolstvo. Omenjal je tudi njeno skrb za zdravje, za poljedelstvo in trgovstvo. Pomanjkanje industrije in železnic je pa krivo, da se naši ljudje preveč izseljujejo. — Dr. Tavčar se je pritoževal, da preveč napadov leti na njegovo glavo, češ, da je on nedolžen, ker ne more krotiti „Slovenskega Naroda“. Omenil je, da je S. L. S. pred leti prelomila neko pogodbo z liberalno stranko glede volilne reforme, a deželni glavar mu je dokazal neistinitost trditve. Glede te točke se je dr. Tavčar nesmrtno blamiral. Bežal je iz zbornice in obolel. — Poslanec Jaklič je govoril o koritih, pri katerih sede liberalni učitelji v Učiteljski tiskarni, zraven pa tožijo v neki brošuri, da se jim slabo godi. Poslanec Ribnikar je nato postal surov in disciplinarni odsek ga je izključil za tri seje. — Proračun je bil sprejet, narodno-napredna stranka je glasovala proti. — Poslanec dekan Lavrenčič je ošibal okrutno liberalno časopisje, ki daje Kamili prostora za ostudne napade na voditelje S. L. S. — Dr. Pegan je razložil zadevo o gasilnih društvih. — Posl. Jarc je govoril o šolskih zadevah in povedal, koliko se je zadnje leto storilo za šolske stavbe. Veliko zanimanja je vzbudil dr. Zajec, ki je pokazal s citati, kako grda sta učiteljska lista „Učiteljski Tovariš“ in „Dan“. Deželnemu odboru in vsi S. L. S. napovedujeta boj in z ozirom na blagor ljudstva se mora ta boj vsprejeti.

Liberalno časopisje in katoličanstvo.

Je že tako menda v navadi, da ima vsak liberalni časopis svojega „hogoslovca“, ki s svojimi posebnimi očali gleda in po svoje razlaga razne pojave v cerkvi. Tudi liberalna „Sava“ ima med svojimi sotrudniki takega. In ta se je vse del nedavno za mizo in pisal oziroma prepisal iz nemških liberalnih in judovskih časnikov članek, v katerem daje razne brce katoliški cerkvi in med drugim tudi trdi, da katoličanstvo po svetu nazaduje. Nekaj odgovora je prinesel ne-

davno temu „modrijanu“ že „Gorenjec“. Naj sledi danes še to-le, kar je posneto iz najnovejših časov. Friburški časopis „Liberté“ je prinesel nedavno zanimiv dopis o napredku katoličanstva v onih krajih, kjer začetkom tega stoletja ni imelo najmanjšega vpliva. Gre se za države, ki so bile ob času reformacije odpadle popolnoma ali vsaj po večini od katoliške cerkve. Kako stoji danes s katoličanstvom v teh državah? V Švici je naraslo število katoličanov od l. 1850., ko jih je bilo 970.000, na 1 milijon 590.000. Na Nemškem jih je bilo l. 1800 komaj deset milijonov, l. 1904 so jih našli 20 milijonov. In protestantovski Nemci se po pravici boje, da bodo, ako se bodo katoličani tako množili, kmalu ostali v manjšini. Povsod so se zgradile po Nemškem nove cerkve in ustanovile nove župnije, zlasti po velikih mestih, osobito v glavnem mestu Berlinu. — Na Holandskem je bilo l. 1800 samo 300.000 katolikov, nobenega škofa in le majhno število duhovnikov. L. 1907 so pa našli 1.822.000 katolikov z 3758 duhovniki, enim nadškofom, štirimi škofi in 18.825 redovnimi osebami. L. 1904 so imeli med osmimi ministri tri katolike, 25 poslancev in 13 senatorjev; poleg tega 42 katoliških dnevnikov in tednikov. — L. 1800 ni bilo v severnih krajih, n. pr. na Danskem, Švedskem in Norveškem, skoro nobenega katoličana. Sedaj jih je na Danskem več tisoč, vsako leto jih prestopi do 50 v katoliško cerkev. Najzanimivejši v zadnjih letih je prestop slovečega pesnika Jergensena in grofa Holsteina. — Na Švedskem je blizu 10.000 katoličanov in na Norveškem nad 5000, vsako leto je nad 100 prestopov. In kaj naj rečemo o Angleški! Število je tu od 120.000 na 2 milijona 180.000 poskočilo. Tu je 21 škofov, 4166 duhovnikov in 2071 cerkva. Največ prestopov da anglikanska duhovščina in pa omikani krogi. Od l. 1899. je prestopilo v katoliško cerkev 417 parlamentarcev, 205 mornarskih častnikov, 162 pisateljev, 129 odvetnikov, 60 zdravnikov, 66 članov plemstva. V zbornici je z l. 82 katoliških poslancev, 41 v gosposki zbornici in 20 kronskih svetnikov. Vsako leto prestopi približno 10.000 anglikanov v katoliško cerkev. — Čudovito napreduje katoliška cerkev v Avstraliji in ameriških Zedinjenih državah. V teh se je število katoličanov zadnja leta potrojilo. To je kratek odgovor na pisavo liberalne „Save“ o nazadovanju katoličanstva. Res je le to, da suhe in gnile veje odpadajo od debela katoliške cerkve, inesto teh pa stopajo v cerkev novi, čili in zdravi udje. Katoliška cerkev se pomlajuje in to dejstvo napolnjuje s strahom liberalce in socialne demokrate kot najbesneje sovražnike cerkve.

POLITIČNI PREGLED.

Srbija in Albanija. Srbska vojska je Albance že skoro do cela ugnala, pri tem pa imela mnogo izgub. Hud boj je bil dne 6. oktobra pri Kunkuli na albanski meji. Albanci so bili skoro vsi posekani, kar jih ni padlo pod krogliami srbskih topov. Enako je bilo pri Ljumi Kuli. Na nekaterih krajih so srbske čete že prestopile albansko mejo, ker hoče Srbija dobiti zagotovilo, da se vpadí Albancev ne bodo več ponavljali. Prej Srbija baje ne bo zapustila samostojne Albanije. Kaj poreko velesile, se še ne ve. Pašič se je na svojem potovanju po Evropi trudil za to, da dobi Srbija proti Albaniji dobro strateško mejo. Pri Radovištu so Srbi zajeli in vničili tudi neko četo bolgarskih komitašev. Okoli Djakovice se klati bolgarski četaš Markov. Zgube Srbov znašajo 2500 mrtvih in nekaj tisoč ranjenih. Izgube Albancev so dokaj večje.

Na Balkanu še gromi. Kakor se kaže, še ne bo miru na Balkanu. Komaj so Srbi nekoliko ukrotili Albance, že dviga glavo vojna med Turki in Grki, oziroma utegnejo pomagati Bolgari, ki bi vnovič skočili nad Srbe in Grke, Srbom bi pa zopet pomagali Romuni. Spor med Turki in Grki se je pričel zaradi nekaterih otokov v Egejskem morju, posebno pa še zaradi tega, če naj obdrže Grki v novi Grčiji, ki so ostali turški podaniki, svoje prejšnje svoboščine. Turčija je za vojno pripravljena in namerava napasti Grško. Velesile so rekle, da bi ostale v tem slučaju nevtralne. Turški odposlanci so izročili grški vladi zelo obširne predloge, a Grki jih bodo težko mogli vsprejeti. Turki so v zadnjih dneh zopet pripeljali veliko tisoč čet iz Male Azije. Potrjuje se, da se Bolgarska oborožuje in da ima s Turčijo tajen dogovor, vprašanje pa je, če si bo upala vmes poseči, ker ve, da bo močna Rumunija z vsemi silami branila veljavo bukareškega mira. Srbija in Grčija se pripravljata na skupni nastop proti Turčiji. Srbija je mobilizirala timoško divizijo. Vojska drinske divizije se

nahaja v kontaktu z grškimi četami, da jim eventualno pomaga pri prvih spopadih proti Turčiji. Grška mornarica straži pred Dardanelami. Kralj Konstantin se nahaja še v Makedoniji in le čaka znamenja za ofenzivo. Bolgarije se ni nič bati, ker bo Rumunija takoj zopet v Bolgarijo vkorakala, ako bi se ta le ganila in začela le mobilizirati. Na grško-bolgarski meji pri Kavali stoje že turški konjeniki in bašibozuki. Govori se, da bosta Srbija in Grčija Turčijo sami napadli, ako bi slednja rešitev egejskega vprašanja nalašč zavlačevala.

Bosenski škofje so imeli posvetovanje in so sklenili, da bodo podpirali katoliško in hrvaško politiko, ker se je v zadevi Pavlovič pokazalo, da s fanatičnimi Srbi ni mogoče imeti stikov niti v politiki.

Poincaré v Madridu. Francoski ministrski predsednik Poincaré je šel z zunanjim ministrom in z drugim spremstvom obiskat španskega kralja in sklepati zvezo med Francijo in Španijo. Kralj in francoski gostje so se peljali tudi v Toledo pogledat španske tovarne za orožje.

Na Kitajskem je bil izvoljen za podpredsednika republike Liuankung, predsednik je Juansikaj. Rusija je priznala kitajsko republiko.

DOPISI.

Novice iz Jeseniške doline. Delavski shod. „Jugoslovanska Strokovna Zveza“ na Savi je priredila v nedeljo 5. t. m. popoldne v „Delavskem Domu“ velik delavski shod. Državni poslanec G. Gostinčar je govoril o draginji, ki jo zlasti revnejši sloji ljudstva britko čutijo. Nadalje je govoril o slabih delavskih razmerah in o delovanju S. L. S. v državnem zboru in drugod za izboljšanje delavskega položaja. Povdarjal je tudi potrebo, da naj delavci sami vedno in vedno zahtevajo svoje pravice in opozarjajo merodajne faktorje, da že vendar enkrat ukredujejo kaj dobrega za delavski stan. Zato pa je opozarjal govornik na velikanski pomen katoliške delavske organizacije, ker le z združenimi močmi se more kaj doseči. — Za g. Gostinčarjem je govoril jeseniški župan g. Čebulj o vzornem delovanju S. L. S. na Jesenicah in o slabih razmerah, ko je vladal liberalizem. — G. Mekinda iz Ljubljane je opozarjal naše moze na uravnost in značaj. Svaril je pred alkoholizmom, ki je rak-rana našega slovenskega naroda in glavni vzrok slabega družinskega življenja. — Na koncu shoda je predlagal g. župan zaupnico našemu političnemu voditelju g. deželnemu glavarju dr. Sušteršiču in našemu vrlému krščanskemu sociologu g. državnemu in deželnemu poslancu dr. Kreku. Zbrano občinstvo je navdušeno glasovalo za zaupnico. — Shoda se je udeležilo zelo veliko naših somišljenikov. Bilo pa je navzočih tudi nekaj nasprotnikov, ki so malo ugovarjali, pa bi bilo bolje, da bi bili molčali, ker so le sami sebe blamirali.

Jeseniška šola. Nova šola bo kmalu pod streho. Bilo je treba premagati veliko težkoč in zato je stavbeno delo počasi napredovalo.

Nesreča. 8. t. m. je utonil 10letni deček delavca I. Lončar-ja. Šel je z drugimi otroci v šolo. Mimogrede so šli k Savi in jo je mislil za šalo preplavati, toda voda ga je vzela. Dobili so drugi dan mrtvega v Savi.

Ustrelil se je 23letni Janez Medja, tovarniški delavec na Javorniku, doma iz Bohinja, ker se je zbal vojaške suknje.

Iz Vokle. Vogljanski in vokuljanski fantje so se tu stepli. Bilo je več ranjenih in sedaj bo več zaprtih. To naredi ponočevanje in pljančevanje! Poštene vasi pridejo na slab glas!

Selca. V nedeljo, 12. oktobra, se prikaže na odru našega Društvenega doma gorski duh. Pogledjmo ga brez strahu, pripravi nam veselo razvedrilo.

NOVIČAR.

Kmečka zveza za kranjski okraj priredi prihodnjo nedeljo, 12. t. m., dva shoda: v Smledniku po rani maši, v Trbojah ob pol 10. uri. Poročal bo poslanec. Može, pridite vsi na shod!

Časi se izpreminjajo. Ni še davno, kar so bili kranjski veleposestniški poslanci ljubljanskim liberalcem najboljše zavezniki, več vredni kot vsa S. L. S. Sedaj pa piše „Dan“: Med mumijsami, ki zastopajo v kranjskem deželnem zboru kakih 50 do 60 graščakov nemške narodnosti, je najbolj zgovoren grof Barbo. Drugi se nekako zavedajo, da zastopa vsak komaj kakih 5—6 volilcev in da potemtakem niti nimajo kaj govoriti v deželnem zboru, ali grof Barbo jemlje svoj „mandat“ čisto resno, on si mnogo domišljuje in govori nekako z visokega, ker misli, da so edini stebri kranjske dežele oni na pol razrušeni gradovi in gradiči, ki so napisani v deželno desko in spominjajo naše ljudstvo na one težke čase, ko so mu graščaki pili kri in ga krvavo bičali. In človek, ki nikogar ne zastopa, človek s takimi srednjeveškimi nazori hoče govoriti tudi o odnošajih Slovencev do drugih jugoslovanskih plemen. Klerikalci so pa resno polemizirali z njim, ko bi bil vendar edini pravi odgovor na njegova klobasanja: Ne vtikaj se v tuje reči, ki te nič ne brigajo, ker Slovenci gotovo ne bomo šli prašat

nemških grofov za svet, kako naj uredimo naše razmere z brati na jugu.“

Slovenske meje se krčijo. To priznavajo tudi slovenski liberalni listi. Te dni je „Slov. Narod“ poročal o prodiranju Nemcev na Koroškem, „Dan“ pa o vedno besnejšem boju Italijanov proti slovenskemu življu v Trstu in na Primorskem sploh. Še bolj besno, kakor Slovenci od Nemcev in Italijanov, je pa „Slovenska Ljudska Stranka“ napadana od tistih slovensko govorečih ljudij, ki se po „Narodu“ in „Dnevu“ ogrevajo za kongres „Svobodne Misli“ v Lisaboni in za racionalistično vzgojo. Ti ljudje spravljajo pod tuji jarem slovenski rod!

Socijalni demokrati gredo nazaj. Namesto umorjenega Schummeierja je bila na Dunaju dne 8. t. m. volitev poslanca za državni zbor. Dobil je kršč. socijalec dr. Mataja 7761 glasov, socijalni demokrat Elderschi 5934, druge glasove so dobili nemški svobodomiselnici, nacionalsci in Cehi. Od zadnje volitve so kršč. nacionalsci napredovali za 400 glasov, socijalni demokrati pa nazadovali za 1600 glasov. Treba je bilo ožje volitve, pri kateri je vsa protikrščanska banda vkup potegnila, da je zmagal rdečkar.

Vera in zaupanje. V našem ljudstvu gineva vera in zaupanje do sodišč — te resnične besede je prinesel dne 8. t. m. „Slovenski Narod“.

Milan pl. Šuklje sedi v pripravljavnem odboru za ustanovitev sladkornih tovarn. Z ozirom na njegove umazane napade na našo stranko v „Slov. Narodu“ in „Grazer Tagblattu“ pač ni za naše moze prostora ob mizi, kjer on sedi. Upamo, da bodo to vpoštevali vsi, ki so ali hočejo biti naši.

Ljubljancani so rešili svoje gledališče. Drama in opera iz Zagreba sta sprejeli pogoj, katerega liberalni Ljubljancani niso hoteli sprejeti, da sta namreč priznali kranjskemu deželnemu odboru kot hišnemu gospodarju pravico nadzorstva glede moralnosti predstav. Režiser Borštnik iz Zagreba bo upravitelj „naše“ drame in Hrvatske bodo pele v operi. Po tem srečnem izidu se je pela zahvalnica v Ljubljani v občinskem svetu in deželnem zboru.

Dr. Šarič, pomožni škof v Sarajevu, je dobil zaradi zaslug za razširjenje katoličanstva na Bolgarskem papežev red sv. Cirila in Metoda.

Lurd v l. 1912. V l. 1912. je došlo v Lurd 449 posebnih vlakov. Razdele se tako: Na Francosko 316, Belgijo 36, Laško 22. Špansko 20, Nemčijo 23, Švico 12, Avstrijo in Angleško po 4, Holandsko 3, Ogrsko 2 in Luksenburško 1. Ti romarji došli s temi vlaki so bili: 200.969 Francozov, 49.369 je pripadalo drugim narodnostim. 65.000 sv. maš se je bralo in 791.000 sv. obhajil podelilo. 560 zdravnikov se je zgledilo v pisarni, kjer se prijavljajo čudežno ozdravljeni.

Dva potepuha sta v Ljubljani osleparila nekega kmeta od Vrhnike pri igri za 70 K. Enega izmed nju, Franca Nadižarja, ki je bil rojen v Kranju, so zaprli. Pred sodnijo je pravil, da je prišel iz Trsta.

V Čirčičah je par barab, ki delajo vodovod, napadlo cerkvenika, ki je mrliču zvonil, in ga preteplelo. Pridejo pred sodišče.

Podružnica »Slomškove Zveze« za Gorenjsko je zborovala 2. oktobra v Trzinu v dvorani društva sv. Jožefa. Zborovanje je otvoril predsednik g. Fr. Petrič, ki je pozdravil vse navzoče, med katerimi je bil tudi g. c. kr. okr. šolski nadzornik K. Simon. Nato so pozdravili zborovalce: gospod župnik Potokar v imenu krajnega šolskega sveta, gospod župan Ahacič v imenu trga, gospod Salberger v imenu društva sv. Jožefa. Nato je imel gospod prof. Komatar skioptično predavanje o stoletnici francoske okupacije. Želimo, da bi tega gospoda ob priliki še slišali, ker zna jako zanimivo pripovedovati. — Odbor je ostal isti, mesto gđ. Mar. Kleinmayr je postala blagajničarka gđ. Franica Grom. Prihodnje zborovanje se je sklenilo prirediti dne 19. novembra v Radovljici ob 3. uri popoldne. V Trzinu je bilo navzočih 49 članov in upamo, da jih v Radovljici vsaj ne bode manj. Torej, na svidenje!

Učitelj — Slomškar.

Na deželni gospodinjski šoli na Repnjah, pri Vodichah se zaključi letni gospodinjski tečaj 25. oktobra t. l. Zimski šestmesečni tečaj pa se prične dne 5. novembra t. l. in bo trajal do 25. aprila 1914. Sprejemajo se gojenke, katere so dovršile ljudsko šolo in izpolnile 14. leto. Učenke ostanejo ves čas tečaja v zavodu šolskih sester in plačajo mesečno 30 K za hrano, stanovanje, razsvetljavo, kurjavo in drugo. Za obrabo pohištva in učil je plačati za ves tečaj 15 K. Prošnje za vsprejem se vlagajo pri vodstvu šole v Repnjah najkasneje do 15. oktobra t. l. Prošnjam je pridejati zadnje šolsko spričevalo, krstni list in zaverno izjavo starišev ali njih namestnikov, da bodo obdržali gojenke ves tečaj v zavodu. Pomnimo, da se uče gojenke teoretično in praktično vsega gospodinjstva: kuhanja, šivanja in krojenja, pranja, likanja, vzgoje otrok, vrtnarstva, živinoreje, dela na polju, računstva in spisa pod vodstvom šolskih sester in strokovnih učiteljev deželnega odbora.

Stenski koledar za leto 1914 je izšel v lepi izpeljavi v tiskarni J. Krajec nasl. v Novem mestu. Cena 40 vinarjev, s poštnino 10 vin. več.

V Cerknem na Goriškem se je ustanovila elektrostrojna zadruga, ki namerava Cerkno električno razsvetljevati.

V Trstu se je vpisalo letos v šole 2092 slovenskih otrok, lani pa 1747. Lep napredek!

Društva Irredente. Italijansko šolsko društvo „Lega Nazionale“, ki ima svoj sedež v Trstu, šteje 180 podružnic in 40.000 članov. Dohodkov ima na leto 518.000 in stroškov 400.000 kron. Svojih šol vzdržuje 74 in razen tega podpira še 136 šol. „Lega“ dobiva iz Italije veliko podpor, ker deluje v irredentovskem smislu. — Društvo „Dante Alighieri“ ima svoj sedež v Milanu, pa je zelo razširjeno v Avstriji. Podružnic ima 300, članov 50.000 in letnih dohodkov 400.000 kron. — Društvo „Trento-Trieste“ ima svoj sedež v Padovi, delovanje pa v Avstriji: na Južnem Tirolskem, Primorskem, Istriji in Dalmaciji: deluje fanatično za Irredento. — Ko bi mi Slovenci...

Pozor! Ta številka ima prilogo trdke M. Tomec, veletrgovine s suknom v Mnih. Hradišči.

Potres. Mesto Nome v Alaski je porušil potres. 150 hiš je podrtih in veliko poškodovanih. Ceni se škoda nad poldrugi milijon dolarjev.

Sladkorna tovarna je pogorela v Blankensee. Škode je dva milijona kron.

Davki v Nemčiji. Če pride Avstrijec v Nemčijo delat, mora plačati, ker ni nemški državljan, 5 mark za legitimacijo. Potem pa mora plačati še vsako četrto leta davek, ki je odmerjen po zaslužku. Italijani plačujejo v Nemčiji za legitimacijo le po 2 marki 50 penigov. Če pridejo Italijani v Avstrijo delat, pa ne plačujejo nobenega davka. A vedno odnašajo iz iste Avstrije, katero doma vedno kolnejo, laški zidarji milijone. Berchtold vkljub temu ne ve, kako bi Italijanom stregel.

Tri milijarde izdajo Nemci v rajhu vsako leto za alkohol.

Nov praznik na Ruskem. Peterburški sv. sinod je določil, da se obhaja sv. Janez Krstnik kot praznik. Na ta dan naj priredi pravoslavna duhovščina procesije s svetimi podobami in svetinjami, da se omeji pijančevanje, ki je zlasti po Ruskem silno razširjeno. Z molitvami in pridigami hočejo zatreti brezmejno uživanje alkohola.

Strašno in neverjetno bogokletstvo. Znano je, da vladajo na Portugalskem framasoni. Ti besni sovražniki Boga in cerkve sklicujejo svetovni shod framasonov v Lizboni. Na tem shodu bodo zabavljali edinole proti katoliški cerkvi, katero sme na Portugalskem vsak poulični fakir smešiti in grditi. Eden takih brezbožnežev, Anton de Castro po imenu, je naznanil občinskemu uradu svojega psa. Ta je dobil od ondotnega urada štev. 619 in ime: Jezus Kristus. — To je naravnost grozno! Brez kazni ne bo ostalo tako početje!

»Dajte nam nazaj usmiljenke v bolnišnice!« Ta klic gre danes po Francoskem in razna okrožja v prošnjah nujno pozivajo vlado, da jim dovoli v bolnice zopet vpeljati usmiljenke. Okraj Grenoble je pred kratkim poslal tako petico z 11.000 podpisi na vlado. V okrožju Montmartre v Parizu pa so imeli socijalno-demokratski delavci velikanski shod, kjer so odločno zahtevali od vlade, da naj v javnih bolnišnicah zopet nastani usmiljenke, češ, te strežejo delavcem z isto ljubeznijo kot bogatinom. Bogatini se zdravijo v sanatorijih (posebnih bolnišnicah), in ker dobro plačajo, se jim tudi dobro streže. Delavci ne morejo plačati, zato se pa po bolnišnicah ž njimi od strani strežnikov in strežnic grdo ravna. Res je: Samo ena ljubezen je, ki vse premore, in ta je krščanska.

Liška železnica. Otvoritev te železnice se namerava v štirih oddelkih tekom 3 do 4 let. Prvi del bi bila proga Ogulin-Plaski, drugi proga Plaski-Vrhovine, tretja proga Vrhovine-Gračar-dalmatinska deželna meja. Sedaj je na tej progi zaposlenih 5000 delavcev. Proga Plaski-Studenci dobi drugo smer, postaje so: Plaski, Plavčadruga, Blata, Jesenice, Javornik, Rudopolje, Vrhovine, Zalužnica, Simac, Ramljani, Levce, Janjce, Studenci. Od Vrhovine naprej se zgradi 2140 m dolg predor. Med postajama Plaski in Studenci gre proga skozi osem predorov od 35 m do 322 metrov. Postaja Zrmanje bo oddaljena od dalmatinske meje 20 in pol km. Na postaji Gračac, 42 km od meje, se zgradi večja kurilnica in delavnica.

Zadnje poročilo iz kranjskega deželnega zbora.

Včerašnja seja deželnega zbora je bila mirna in posvečena raznim manjšim predlogom. Liberalne poslance je energični nastop S. L. S. očitno popolnoma utrudil in ne kažejo niti iskric tistega ognja, ki ga je obetalo njih kričavo časopisje pred zasedanjem. V dopoldanski seji je odgovoril deželni glavar na interpelacijo Reisnerjevo glede slovenskega gledališča in med odobravanjem zbornice povdaril srečno rešitev tega vprašanja po dogovoru z zagrebškimi gledališčem. Sledila so utemeljevanja nujnih predlogov, ki se

Jim je nato priznala najnost, in sicer poslanca Trillerja glede izpopolnitve ljubljanskega telefonskega omrežja in prezidave južnega kolodvora, dr. Gregoriča glede odprave neopravičeno previsokega osebnega tarifa na progi Ljubljana—Radovljica in glede preureditve voznega reda z ozirom na potrebe mesta Radovljice, poslanca Gangla glede podzavljenja poštne urada v Idriji in dr. Novaka glede odškodnine delničarjem dolenskih železnic, poslanca Pibra zaradi nezadostnega varstva ob železniških progah, koder vodijo po skupnih pašnikih. Nato je poročal Piber o predlogu glede izločitve kranjske dežele iz okrožja dejavske zavarovalnice zoper nezgode v Trstu in utemeljil poročilo s krivicami, ki se godé Slovencem od strani tega zavoda.

V popoldanski seji je utemeljil Povše svoj nujni predlog glede škode, ki jo trpi voda Savina vsled vodá, ki se odteka vanjo iz tovarnen. Nato je sledila razprava o lovskem zakonu, ki je spremljal deželni zbor od njegove izvolitve. Kako drugače je bilo danes, kakor pred petimi leti! Takrat so svarili in ugovarjali veleposestniki in dr. Tavčar je obstruiral z dolgim govorom in izpremenjevalnimi predlogi. Zdaj pa je v zbornici popolen mir. Dr. Tavčar se izprehaja po kuloarjih, del njegovih in veleposestnikov pa celo glasuje za postavbo, ki sicer ne odgovarja povsem zahtevam našega kmeta, vendar pa je kompromis z vlado, ki pomenja velikanski korak naprej. Važno je n. pr. novo določilo, da se bo smela lovska zakupnina, ako ne presega 300 K, porabiti za občinske namene, če pa presega 300 K, pa le tedaj, ako ne ugovarja eden ali več posestnikov, katerih posvetstvo obsega vsaj četrtino lovišča. Zajec bo lahko prost, ako to sklene občinski odbor z večino glasov v seji, v kateri je navzočih več nego dve tretjini vseh občinskih odbornikov, v tistih občinah, v katerih je vinstvo, sadjarstvo ali zelenjarstvo važnega gospodarskega pomena. Te občine določi deželna vlada.

Odškodnino za škodo, ki jo povzroči divjačina, bo cenilo razsodišče, sestoječe iz načelnika, ki ga določi za vsako občino deželna vlada sporazumno za deželnim odborom, najemnik lova in oškodovanec pa imenujeta vsak svojega zastopnika. Z živahnim ploskanjem so pozdravili poslanci S. L. S. rešitev tega zakona, ki dobi, kakor je upati, gotovo Najvišje odobrenje. Nekaj debate je povzročil predlog finančnega odseka, naj deželni odbor izdela nov zakon o pravnih razmerah učiteljstva. Dr. Triller je hotel, da se da takoj 25% podpore vsem učiteljem in urede plače,

PISARNA

za urejevanje splošnih gospodarskih zadev

J. Rozman, Kranj.

- I. Denarni promet: Izposlovanje po sojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.
- II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.
- III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.
- IV. Promet z nepremičninami: Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.
- V. Tehnično-komerc. zadeve: Nakup in prodaja industrijskih obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.
- VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah. Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago.

129 52—10

kakor jih imajo državni uradniki 11.—9. razreda. Liberalce griže pač, da je deželni odbor pri draginskih dokladah upošteval obnašanje učiteljskega osebja v šoli in zunaj šole. Dr. Novak je bil proti sklepu glede zidanja cerkve v Šiški, dasi ta sklep ne obremeni dežele, ker zahteva državno podporo, in je zahteval občinski vodovod. Značilno obnašanje liberalcev šišenskih v tem vprašanju sta osvetlila dr. Lampé in dr. Pegan. Sledila je dolga vrsta poročil finančnega odseka o prošnjah posameznih korporacij, društev, prosekih za podporo in oseb za miloščino in pokojnino. Seja je trajala do pol 9. zvečer.

NOVEJŠE VESTI.

Dunaj, 9. oktobra. Finančni minister pl. Zaleski je zaradi bolehnosti šel v začasni pokoj. Namestuje ga sekcijiski načelnik baron Engel.

Belgrad, 7. oktobra. Kralj Peter je izdal ukaz, s katerim se uvede v srbskih zemljah ob albanski meji vojno stanje. V novopridobljenih zemljah bo Srbija dobila 60.000 rekrutov.

Belgrad, 9. oktobra. Pri Djakovici so bili Albanci popolnoma poraženi. Od 6000 Albancev jih je le malo uteklo. Nekaj jih je padlo v boju, drugi so utonili v Drinu. Tudi pri Babušnici in Koritniku so bili Albanci zmleti.

Sofija, 9. oktobra. Dr. Danev pride na zahtojno klop. Bolgarija z veliko naglico mobilizira. Kralj Ferdinand je na Ogrskem na lovu.

Cetinje, 8. oktobra. Albanci so napadli Črnogorce pri Gusinju, a so bili odbiti. — Po veljnika v Lješju je neki orožnik umoril.

Še ena blamaža! C. kr. poljedelsko ministstvo je vse rekurze zoper graditev deželnih hidro-električnih naprav na Završnici odklonilo. Kako so prej liberalci kričali in pisali, da bo dežela spodaj in da bo morala podreti, kar je zgradila! Zdaj je pa Završnica popolna last dežele.

Po bolezni

sledi navadno čas, v katerem se okrevajoči počuti medlega ter se pri najmanjšem naporu takoj utruje. Tako stanje zahteva bodisi pri otrocih ali odraslih posebno pozornost. Veliko uslugo stori okrevajočemu Scottova ribja emulzija posebno s tem, da mu da poleg prepotrebne hrane tudi dober tek. Ribje olje v Scottovi emulziji je edino sredstvo, katero odstrani medlost, ukrepi telo in vrne veselje do življenja.



Scottova ribja emulzija je poleti ravno tako izdatna kot v mrzlejših letnih časih.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 v v znamkah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarne za poskušnjo.

Premog

trboveljski najboljše kakovosti ima vedno v zalogi ter prodaja najceneje turdka

J. Kušlan
Glavni trg št. 5.

Išče se mebl. soba s hrano
Več v upravnistvu «Gorenjca».

Franc Pavločič,

kontrolor dež. pris. delavnice

Matilda Pavločič roj. Šega

poročena

Ljubljana

9. oktobra 1913

Kranj



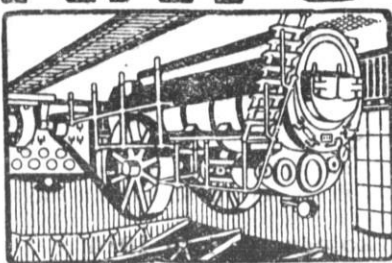
Ideal gospodinje
je
Singer šivalni stroj,

ki se dobi v vseh naših prodajalnah, katere so označene z poleg stoječim «S» izveskom ali pa po naših potnikih.

Singer Co., delniška družba
šivalnih strojev

Kranj, Glavni trg št. 119. 75 18—12

R. WOLF



Magdeburg-Buckau.

Podružnica na Dunaju

Dunaj, III., Am Heumarkt šte. 21.

Brüssel, Buenos-Aires, Roubaix, Turin, Dresden 1911.

Patentir 8 Grand Prix. 298 24—2

vročeparne lokomobile.

Originalno strojedelstvo Wolf . . . 10 — 800 h. s.

Obratni stroji z najvišjo popolnostjo in debelostjo
za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 900.000 k. s.